

Uddannelses- og Forskningsudvalget

FOLKETINGET

UDDRAG AF KOMMENTERET DAGSORDEN EU-KONSULENTEN

Mødedato: Fredag den 28. november 2014

**Følgende dagsordenpunkter på Europaudvalgets møde er relevante for
Uddannelses- og Forskningsudvalget**

RÅDSMØDE (KONKURRENCEEVNE – FORSKNINGS- OG RUMDELEN) DEN 5. DECEMBER 2014	2
1. Videnskab med og for samfundet	2
2. Rådskonklusioner vedrørende samarbejde om Middelhavsområdet	3
3. Rådskonklusioner vedrørende fremskridt for det europæiske forskningrum - KOM (2014) 0575	3
4. Rådskonklusioner vedrørende forskning og innovation som kilde til fornyset vækst	4
5. Europæisk rumpolitik: a) Den europæiske rumindustri konkurrenceevne som central faktor for den europæiske økonomi. b) Rådskonklusioner vedrørende den europæiske rumpolitik - retning og fremtidige udfordringer	5

Alle punkter forelægges til orientering.

1. Videnskab med og for samfundet

- Politisk drøftelse

På rådsmødet ventes det italienske formandskab at lægge op til en politisk drøftelse om, hvordan man kan skabe et mere effektivt samarbejde mellem videnskab og samfund. Det sker inden for EU's rammeprogram for forskning og innovation Horisont 2020, hvor EU i alt har afsat 80 mia. EUR til finansiering af projekter for perioden 2014 til 2020.

"Videnskab med og for samfundet" er et af de små delprogrammer under Horisont 2020, som har et samlet budget på 452 mio. EUR, hvilket svarer til ca. 0,6 procent af det samlede budget for Horisont 2020.

Formålet med delprogrammet er at **knytte tættere bånd mellem forskningsverdenen og samfundet**. Programmet vil skabe grundlag for et samarbejde mellem samfundsaktører og videnskaben i hele forsknings- og innovationsprocessen gennem fremme af Ansvarlig Forskning og Innovation (RRI).

Projektet RRI sigter på:

- at engagere samfundet i Horisont 2020's forskningsaktiviteter,
- at sikre bedre adgang til videnskabelige resultater,
- at sikre bedre inddragelse af ligestillingsdimensionen,
- at tage hensyn til den etiske dimension i forskning og innovation og endelig
- at fremme formel og uformel uddannelse til videnskab.

Sagen har været i **høring**.

Akademikerne anfører, at det, med henblik på at øge unges interesse for en videnskabelig uddannelse og karriere og øge ligestillingen i forskning og innovation, er værd at have fokus på, at øget konkurrence om de nationale forskningsmidler og færre basismidler til institutionerne betyder flere midlertidige stillinger. Akademikerne påpeger, at det dermed bliver mindre attraktivt for kvalificerede forskere at gå videre i en forskerkarriere – hvilket i særdeleshed gælder for kvinderne.

Regeringen støtter de prioriteringer, som delprogrammet Videnskab med og for samfundet understøtter, herunder arbejdet hen imod et højere uddannelsesniveau blandt unge, hvor flere vælger en videnskabelig uddannelse og karriere samt ligestilling mellem kønnene.

Sagen har ikke tidligere været forelagt **Europaudvalget**.

2. Rådskonklusioner vedrørende samarbejde om Middelhavsområdet

- Vedtagelse af rådskonklusioner

På rådsmødet ventes en vedtagelse af det italienske formandskabs forslag til rådskonklusioner om et stærkere samarbejde om forskning og innovation i Middelhavsområdet med vægt på videnskabelig excellence.

Rådskonklusionerne lægger op til, at Kommissionen skal foretage en nærmere vurdering af muligheden og behovet for et styrket samarbejde, herunder eventuelt et artikel 185-initiativ (offentlig-offentligt partnerskab).

Der er inden for det nuværende samarbejde mellem EU og Middelhavslandene i form af forskellige ERA-Net ønsker om at udvikle et offentlig-offentligt partnerskab.

EU-landene ventes at støtte rådskonklusionerne.

Regeringen støtter generelt et stærkere samarbejde i Middelhavsområdet med vægt på excellence.

Sagen har ikke tidligere været forelagt **Europaudvalget**.

3. Rådskonklusioner vedrørende fremskridt for det europæiske forskningsrum - KOM (2014) 0575

- Vedtagelse af rådskonklusioner

På rådsmødet ventes en vedtagelse af det italienske formandskabs forslag til rådskonklusioner om det europæiske forskningsrum (ERA). Rådskonklusionerne er en reaktion på Kommissionens anden fremskridtsrapport fra september 2014 om status for ERA¹, som peger på, at der er sket gode fremskridt i bestræbelserne på at opfylde ERA-målene, men at det er en løbende proces at færdiggøre ERA.

Rådskonklusionerne:

¹ KOM (2014) 575

- anerkender, at Kommissionens anden fremskridtsrapport tilvejebringer en detaljeret status på implementeringen af de fem ERA-prioriteter i medlemsstaterne samt den internationale dimension,
- påpeger, at der fortsat er behov for en styrket indsats for at realisere ERA-målsætningerne og herunder yderligere udvikling af ERA med fokus på excellence på tværs af hele EU for at styrke EU's globale konkurrenceevne og evne til at håndtere de store samfundsmæssige udfordringer,
- understreger, at realiseringen af ERA er en løbende proces, og at der ikke findes én måde at opfylde ERA.
- fremhæver, at den kommende ERA-køreplan, der forventes vedtaget i maj 2015, er et vigtigt redskab til at fokusere og fremme indsatsen på udvalgte nøgleområder,
- understreger vigtigheden af, at monitorering af ERA fremskridt fortsat sker som led i Det Europæiske Semester og opfordrer Kommissionen til at evaluere og yderligere forbedre ERA monitoreringen.

EU-landene ventes at støtte rådskonklusionerne.

Regeringen støtter, at der arbejdes for en styrket indsats på forsknings- og innovationsområdet, herunder en realisering af ERA for at skabe et reelt indre marked for viden, forskning og innovation.

Sagen har ikke tidligere været forelagt **Europaudvalget**.

4. Rådskonklusioner vedrørende forskning og innovation som kilde til fornyet vækst

- Vedtagelse af rådskonklusioner

På rådsmødet ventes en vedtagelse af det italienske formandskabs forslag til rådskonklusioner om forskning og innovation som kilde til fornyet vækst. Rådskonklusionerne er en reaktion på Kommissionens meddelelse om dette spørgsmål fra juni 2014².

Rådskonklusionerne:

- anerkender, at investeringer i forskning og innovation driver vækst og er nøglen til jobskabelse
- påpeger, at reformer af nationale forskningssystemer kan bidrage til effektivisering af investeringer i forskning og innovation og sikre kvalitet i investeringerne, ligesom et kvalitetsløft i og effektivisering af de

² KOM (2014) 339

offentlige udgifter kan have en løftestangsvirkning på de private investeringer

- fremhæver, at det er vigtigt at sikre de rette rammebetingelser for at styrke kvaliteten af de offentlige investeringer, ligesom blandt andet behovet for robuste evalueringer og peer review systemer fremhæves
- fremhæver på det internationale område prioritering og tværnationalt samarbejde om de store samfundsudfordringer.

Sagen har været i **høring**.

Akademikerne finder ikke, at øget konkurrenceudsættelse af forskningsmidler altid fører til øget kvalitet. Akademikerne anfører, at det afgørende er at have en god balance mellem konkurrenceudsatte midler og basismidler til de nationale forskningsinstitutioner. Desuden anføres det, at forskning ikke kun bør ses som en vækstmotor men som en forudsætning for at forstå mennesker, samfund og natur – også hvor det ikke umiddelbart fører til nye produkter og økonomisk vækst.

EU-landene ventes at støtte rådskonklusionerne.

Regeringen er enig i Kommissionens vurdering af betydningen af forskning og innovation for vækstdagsordenen og herunder betydningen af målrettede offentlige og private investeringer og reformer samt behovet for et øget fokus på effekten af investeringer i forskning og innovation.

Meddelelsen og rådskonklusionerne udgør et værdifuldt indspil til drøftelserne om udvikling af forsknings- og innovationsdagsordenen som et grundlag for vækst i Europa og herunder som indspil til den igangværende midtvejsevaluering af Europa 2020-strategien og herunder flagskibet Innovation i EU.

Sagen har ikke tidligere været forelagt **Europaudvalget**.

5. Europæisk rumpolitik:

a) Den europæiske rumindustris konkurrenceevne som central faktor for den europæiske økonomi.

b) Rådskonklusioner vedrørende den europæiske rumpolitik - retning og fremtidige udfordringer.

- Udveksling af synspunkter og vedtagelse af rådskonklusioner

På rådsmødet ventes en vedtagelse af det italienske formandskabs forslag til rådskonklusioner om retning og fremtidige udfordringer for den europæiske

rumpolitik. Desuden ventes formandskabet at lægge op til en udveksling af synspunkter om den europæiske rumindustri konkurrenceevne.

Rådskonklusionerne giver en status for rumområdet under EU og tjener som politisk sigtelinje i forhold til en revidering af den europæiske rumpolitik i et samarbejde mellem EU, Den Europæiske Rumorganisation (ESA) og EU-landene. Desuden er konklusionerne en opfølgning på Kommissionens fremskridtsrapport om forbindelserne mellem EU og ESA fra februar 2014.

Rådskonklusionerne:

- adresserer samarbejdet med ESA
- adresserer EU's fremadrettede håndtering og udnyttelse af rummet på EU's policyområder, herunder særligt flagskibsprogrammerne Galileo og Copernicus
- adresserer og anerkender nødvendigheden af langsigtede visioner og planer på rumområdet, kommende prioriteringer som vækst i rumrelaterede jobs, sikkerheds- og forsvarsrelaterede behov, teknologisk uafhængighed, løfteraketkapacitet samt udforskning og videnskabeligt udbytte af rummet
- anerkender nødvendigheden af langsigtede visioner og planer på rumområdet, både økonomisk og politisk, på grund af områdets lange implementeringshorisont
- nævner den fælleseuropæiske udenrigstjeneste (EEAS), European Defence Agency (EDA) og ESA som oplagte områder at skabe synergi på
- anerkender EU-landenes behov for sikker og stabil kommunikation, og at Kommissionen i samarbejde med de relevante aktører (EEAS, EDA og ESA) i 2015 vil komme med forarbejde til et muligt EU-initiativ på området
- nævner vigtigheden af fortsat internationalt samarbejde om videnskabelig udforskning af rummet.

EU-landene ventes at støtte rådskonklusionerne. Flere EU-lande har i den hidtidige proces påpeget, at ESA's særlige organisation og kompetencer skal tilgodeses og respekteres.

Regeringen støtter, at der fortsat arbejdes frem mod en afklaring af forbindelserne mellem EU og ESA med henblik på at styrke EU's udnyttelse af rummet. Herunder anser regeringen det for naturligt at bruge ESA's akkumulerede kompetencer skabt gennem næsten 40 års udvikling og samarbejde på området. Regeringen har ikke for nuværende særlige præferencer for en fremtidig model, men ønsker en model, der tilgodeser måden, hvorpå EU og ESA-medlemslandene bedst muligt udnytter rummets muligheder fremover.

Regeringen har dog samtidig forståelse for, at EU ikke kan placere alle sine policybehov på rumområdet ved en ekstern organisation som ESA, og at EU også har behov for egen varetagelse af området, herunder særligt med hensyn til regulering, anvendelse, sikkerhedsspørgsmål, finansiel revision og lignende jævnfør Lissabontraktaten.

Regeringen støtter de øvrige politiske sigtelinjer i rådskonklusionerne herunder ikke mindst, at udnyttelsen af rummet skal ske for at styrke EU's øvrige sektorområder hvor relevant og for at styrke områdets betydning for vækst og jobskabelse.

Sagen har ikke tidligere været forelagt **Europaudvalget**.

Hvis du har spørgsmål eller kommentarer til denne note eller dagsordenens indhold, er du meget velkommen til at kontakte os.

Med venlig hilsen

Lotte Rickers Olesen (3330)